

ЗВІТ
за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання
внутрішньо переміщених осіб на базі Зяньковецького психоневрологічного
інтернату

18 вересня 2023 року

с. Іванківці

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Шаповалов Олег Олександрович – регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Хмельницькій області.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

посадової особи балансоутримувача/власника:

Вешньовської Поліни Карлівни – директор.

Керівник закладу:

Вешньовська Поліна Карлівна – директор Зяньковецького психоневрологічного інтернату.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: Зяньковецький психоневрологічний інтернат.

Повна адреса об'єкта моніторингу: вул. Б. Хмельницького, 28/1, с. Іванківці, Хмельницький район, Хмельницька область.

Форма власності: комунальна, сфера управління Департамент соціального захисту населення Хмельницької ОДА.

Балансоутримувач/власник: Хмельницька обласна рада.

Директор Вешньовська Поліна Карлівна.

Внесення об'єкту до переліку МТП, що формується Мінреінтеграції, на момент здійснення моніторингового візиту не ініційовано.

Попередній моніторинговий візит не здійснювався.

Розташування

МТП розміщено на 1-х поверхах двох корпусів закладу. Тривають ремонтні роботи з підготовки 3-го корпусу для прийому ВПО з профільних закладів, що евакуювалися.

Заклад розташовано у лісистій місцевості в 2 км від населеного пункту, поруч, відсутні об'єкти соціальної інфраструктури: 40 хв пішої ходи путівцем до найближчої Амбулаторії загальної практики сімейної медицини, 40 хв до аптеки, 20 хв до магазину та зупинки громадського транспорту (міжміський автобус).

Наповненість

Приміщення закладу розділені на місця загального користування та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця.

Будівля закладу одночасно розміщує внутрішньо переміщених осіб та використовується за своїм функціональним призначенням, як стаціонарний інтернатний заклад для соціального захисту для проживання/перебування осіб чоловічої статі зі стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів. ВПО є підопічними такого закладу.

Приміщення, облаштовані ліжко-місцями, відокремлені від інших приміщень будівлі.

Заклад розраховано на 165 місць, на момент візиту у закладі мешкає 5 ВПО, всі чоловіки.

Серед ВПО 1 особа літнього віку. Усі 5 осіб з інвалідністю.

Облік мешканців не ведеться відповідно до Додатку 4 до Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

Проживання для ВПО здійснюється на безоплатній основі. Видатки на комунальні послуги з ВПО не стягуються. Втім, у ВПО вилучається 75% пенсійних виплат.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Будівлі закладу облаштовані функціонуючими інженерними системами, до яких належать системи електропостачання, опалення, вентиляції, водопостачання та водовідведення.

У разі перебоїв функціонування інженерних систем вживаються заходи для поновлення їх роботи та забезпечення альтернативних рішень

У закладі наявне власне опалення від газового та твердопаливного котла. Також є можливість використовувати пічне опалення.

Водозабезпечення: холодна та питна вода подаються насосами з двох свердловин. Для резервного водопостачання наявна криниця. Гаряча вода забезпечується централізовано від власної системи опалення та від бойлерів.

Електропостачання централізоване, безперебійне (не враховуючи планові і аварійні відключення). У закладі наявні альтернативні джерела енергії, зокрема, 2 генератори.

Харчування

Заклад не облаштований місцями для особистого приготування та прийому їжі, зберігання продуктів. Також у мешканців відсутні відповідні прилади та інвентар.

Персонал закладу готує їжу мешканцям централізовано та щоденно забезпечує їх 4-разовим харчуванням.

Для цього в МТП облаштоване окреме кухонне приміщення для приготування та прийому їжі, а також зберігання продуктів, які обладнані відповідним майном.

Санітарія та гігієна

Заклад облаштований санітарно-гігієнічними приміщеннями, достатніми для задоволення потреб осіб, які проживають в ньому.

У закладі для потреб ВПО наявні душові кімнати з 2-ма душовими кабінками, 2-ма рукомийниками та підключеними бойлерами. ВПО користуються душовими кабінами і вбиральнями, які розташовані поруч з їхніми кімнатами проживання. Санітарно-гігієнічні кімнати мають засувки/замки.

У закладі наявні облаштовані душові, ванни та туалети, обладнані для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

На момент моніторингу в закладі наявні пральний комплекс, який забезпечує підопічних закладу відповідною послугою, та пральні машини, якими ВПО можуть скористатися для своїх потреб.

Температура в приміщеннях підтримується відповідно до сезону.

Адміністрація встановила Правила проживання, з мешканцями укладені договори на проживання/перебування та надання профільних послуг згідно статуту закладу. Персонал закладу своїми силами забезпечує прибирання та підтримку чистоти.

Протипожежна безпека, укриття

У закладі на момент моніторингу наявний план евакуації, вогнегасники, протипожежна сигналізація та аптечка першої медичної допомоги.

У закладі наявне власне найпростіше укриття у вигляді цокольного поверху, вікна якого ззовні обкладені мішками з піском.

Укриття має Акт обстеження ДСНС. Місткість 120 осіб, що не відповідає загальної кількості ліжко-місць у закладі з урахуванням працівників МТП.

Умови перебування, оснащення: наявні пандус, стаціонарний санвузол, запаси води, ліки, стільці, лавки, столи, ліжка, запасний вихід, підведена проточна вода. Відсутня вентиляція.

У закладі розміщені особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення.

Укриття доступне для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Безбар'єрність

У закладі наявний пандус та інше додаткове обладнання для осіб з інвалідністю.

Заклад облаштований засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень закладу, включаючи місця загального користування та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця.

У закладі облаштовані душові кабінки, ванни та туалети, обладнані для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Умови в кімнатах

Ліжко-місця облаштовані, в 2-х окремих кімнатах розміром 18-20 м кв, у яких проживають по 3-4 особи, які не пов'язані між собою спільним побутом або сімейними (родинними) відносинами. У кімнатах не допускається розміщення осіб різної статі.

Вхід до приміщень, у яких облаштовано ліжко-місця, обладнаний замками/засувками на вхідних дверях.

У кожному приміщенні облаштовано не більше чотирьох ліжко-місць, що відповідає мінімальним вимогам.

Натомість, площа, виділена для одного ліжко-місця, становить 4,5-5,5 м кв, та використовується для облаштування спального місця, зберігання особистих речей. Площа не відповідає мінімальним стандартам щодо облаштування місць тимчасового

проживання ВПО (не менше 6 кв. метрів), натомість відповідає вимогам профільного закладу.

Мешканцям надані в користування предмети для облаштування ліжко-місць, зокрема ліжко, меблі для зберігання особистих речей, постільні речі (матрац, подушки, ковдри, постільна білизна) тощо.

Кімнати не потребують ремонту, знаходяться у відмінному стані. Ліжка, матраци та інше майно, яке використовують ВПО якісне і також у відмінному стані.

Дозвілля

У МТП облаштовані місця для дозвілля, з урахуванням потреб мешканців, включаючи місце для проведення зборів, організації дозвілля, а також надання соціальних, адміністративних та публічних (електронних публічних) послуг.

Для цих цілей адміністрацією закладу визначені кілька приміщень. Також наявна власна огорожена територія з благоустроєм.

Доступ до інформації та послуги

У закладі наявний зворотній зв'язок: адміністрацією визначено порядок звернення мешканців і їх розгляд.

Мешканцям закладу надаються послуги, в тому числі міжнародними організаціями, зокрема:

Адміністрація закладу: медичні, лікарські та транспортні послуги власною автівкою. Забезпечення 4-разовим харчування, в тому числі овочами і м'ясом (заклад має власну худобу, овець). 1 раз на місяць заклад відвідує магазин виїзної торгівлі;

Орган місцевого самоврядування, Деражнянська міська рада: забезпечила картоплею;

Благодійна організація «Благодійний фонд «Карітас-Хмельницький УГКЦ» Української Греко-Католицької Церкви: проводили тренінги з колективом закладу;

Хмельницька обласна організація Товариства Червоного Хреста України: надали психотропні препарати;

Усі ВПО мають довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та отримують допомогу на проживання.

Мешканці МТП підписали декларації з місцевими лікарями та мають доступ до медичних послуг.

Освіта

Мешканці МТП не потребують освітніх послуг.

Працевлаштування

У мешканців закладу відсутня потреба у працевлаштуванні. На сьогодні не працевлаштовано жодного мешканця закладу.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено з 3 особами.

Під час особистого спілкування з мешканцями закладу з числа ВПО, скарг, звернень чи пропозицій до Уповноваженого щодо порушення прав громадян не надходило.

Також мешканці не піднімали питань/проблем щодо умов проживання в закладі. Натомість мешканцями було порушено наступні питання:

Дві особи висловили бажання переселитися до профільного закладу у місто Хмельницький; одна особа висловила пропозицію, щоб у Зяньковецькому психоневрологічному інтернаті, як і в подібних профільних закладах, не було розділення по статі (зокрема, у Зяньковецькому психоневрологічному інтернаті розміщують лише чоловіків).

Обидва питання були підняті перед адміністрацією закладу.

Щодо питання переселення, адміністрація надала інформацію, що обох осіб було переведено з профільного закладу у м. Хмельницький до Зяньковецького психоневрологічного інтернату у зв'язку зі зловживанням алкогольними напоями через наявність доступу до відповідних закладів. Натомість доступ до таких закладів у вищевказаному ПНІ ускладнено з логістичних причин.

Щодо питання розділення по статі, адміністрація висловила підтримку такій ініціативі і повідомила, що в інших областях в подібних закладах є корпуси чоловічі і жіночі. Спілкування підопічних різних статей між собою позитивно впливає на психо-емоційний стан і якість дозвілля. Натомість, з незрозумілих причин, на території Хмельницької області в подібних закладах традиційно розміщують лише осіб однієї статі. Вплинути на цю ситуацію адміністрація закладу не може.

Загальні потреби МТП:

Потреби, які озвучені представником адміністрації:

- потрібна допомога у проведенні ремонтних робіт, що тривають в 3-му корпусі на 50 місць. По завершенні ремонтних робіт заклад має намір розмістити в нових приміщеннях корпусу 17 ВПО з відповідних профільних закладів, що були евакуйовані на територію Хмельницької області;

Потреби, які озвучені мешканцями МТП:

- змінити усталену у Хмельницькій області систему розподілу в заклади інтернатного типу, яка передбачає поселення до кожного закладу лише осіб однієї статі. Забезпечити наявність чоловічого і жіночого корпусу в Зяньковецькому ПНІ.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

Враховуючи те, що цей заклад відноситься до категорії стаціонарних інтернатних установ, внесення його до переліку МТП не є доцільним. Разом з тим, за результатом візиту, надаємо такі рекомендації:

- опрацювати питання приведення кількості місць укриття у відповідність до кількості ліжко-місць та персоналу закладу;
- опрацювати, спільно з міжнародними та національними організаціями, питання щодо фінансової і матеріальної допомоги в проведенні ремонтних робіт у 3-му корпусі закладу;
- опрацювати питання забезпечення чоловічого і жіночого корпусу в Зяньковецькому ПНІ.

**Регіональний координатор
взаємодії з громадськістю
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини
в Хмельницькій області**

Олег ШАПОВАЛОВ